

Володимир Шевченко,

магістр історії

**ШАХ, С. (2010). ЛЬВІВ – МІСТО МОЄЇ МОЛОДОСТІ.
ЦІСАРСЬКО-КОРОЛІВСЬКА АКАДЕМІЧНА ГІМНАЗІЯ.
ЛЬВІВ: ВИДАВНИЦТВО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

Так звана «емігрантська» література з усім відомим об’єктивним причинам протягом довгого часу не була повноцінно представлена в українській історіографії. Особливу цінність зі всього масиву складає величезний доробок мемуаристики. Вона стала популярним жанром серед вимушених мігрантів з України після періоду національно-визвольних змагань (перша хвиля) та після Другої світової війни. До другої групи вимушених вигнанців належав Степан Шах. Непересічна та високоосвічена особистість, фаховий філолог та педагог, вихованець та викладач Львівської Академічної Гімназії та директор Української гімназії в Перемишлі міжвоєнного часу. З 1944 року постійно проживав у Німеччині, помер у австралійському Сіднеї 1978 року.

Опинившись у вигнанні, Степан Шах активно зайнявся написанням власних спогадів та наукових праць, брав активну участь у роботі НТШ та був її дійсним членом. Власне, його спогади про учнівські роки у Львівській Академічній Гімназії можна зараз назвати і науковою розвідкою про навчальний заклад, у форматі коротких розділів, написаних у публіцистичному стилі. Розвідка «Львів – місто моєї молодости», написана в 1950-х та видана трьома частинами в Мюнхені, у 1955–1956 роках. Третя частина «Царсько-Королівська Академічна Гімназія» була перевидана Національним університетом «Львівська політехніка» до 225-річчя закладу в 2010 році. Слід зазначити, що книга Степана Шаха слугує важливим та інформативним джерелом з історії навчального закладу від початку ХХ ст. до падіння Другої Речі Посполитої, з окремим дискурсом від заснування гімназії до подекуди детальних біограм викладацького складу.

Особливу увагу дослідника привертають детальні описи буквально всього, що оточувало учня, а потім викладача Шаха в стінах закладу. Автор вдається до детальних описів приміщень, навчальних кабінетів, оснащення, режиму, розкладів тощо. Звертає окрему увагу на відомих сучасників-випускників Академічної гімназії. Основна частина книги присвячена історії закладу в міжвоєнний період. У цей час автор обіймав посаду викладача, тому текст стосується передовсім учительських буднів, проблем та потреб функціонування закладу. У прикінцевих розділах Степан Шах зазначив, що своєю розвідкою він віддає борг навчальному закладу за те, що навчив «...нас добру і правді служити, в користь свого народу працювати...».

Книга фактично є репринтним виданням 1956 року зі збереженням особливостей мови автора, діалектизмів та пунктуації. Основний авторський текст доповнений передмовою директора Львівської академічної гімназії Лесі Юхман, забезпечений іменним покажчиком.